

Izhaja vsaki četrtek ob 4. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Ninski ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vac-lavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Kmetije čakajo.

Avstrija je začela resno upoštevati kmetijski stan. Gospodje v minister-skih palačah so začeli spoznavati, da je kmetijski stan najvažnejši stan v državi in da je treba zanj skrbeti. Izmed raz-nih del poljedelskega ministra dr. Brafa, ki je Slovan in odkrit prijatelj kmetijskega stanu, naj omenimo tu samo eno, namreč ustanovni zbor novo izvo-ljenega poljedelskega sveta dne 30. ju-nija t. l. na Dunaju. Zbor je otvoril pol-jedelski minister sam. V svojem nago-voru je rekel mej drugim: Treba je ta-koj iti na preustrojitve kmetijskih šol, oziroma njih izpolnitev s tem, da se uvede na teh šolah tudi poduk otrogov-stvu, knjigovodstvu in zadružništvu. Kmetovalci morajo biti ne le vešč v pridelovanju, ampak tudi spretni v raz-prodajanju svojih pridelkov. Naše kme-tijstvo je premalo trgovski izobraženo, zato cvete tako bujno prekupevanje, ki jemlje dobičke kmetom. Zadružna gos-podarska organizacija je vsaj deloma odpomogla temu zlu. Ko bo kmetijski stan tudi trgovski umel ravhati, potem bo potom zadružništva dobival večino dobička sam in ne prekupci. Minister je dalje razvijal svoja načela, po kate-rih naj se izvrši razdolženje kmetijskih domov. Zahteval je, da naj se takoj iz-volijo pododseki in sicer: 1. Za izboljšanje vodnega zakona, ki naj se ozira na potrebe kmetijstva. 2. Za trgovinske nagodbene zadeve. 3. Za ustanovitev osrednje posredovalnice za razprodajo živine in nje izvoz in 4. Za pomno-

žitev pridelovanja krme, ker je pomanj-kanje sena čedalje večje.

Poljedelski svet je nazorom mini-strovim pritrdil. Izvoljeni so razni od-seki, mej njimi tudi odsek, ki bo izdelal načrt za prevstrojitev kmetijskih šol. V odsek za trgovinske nagodbene zadeve in za ustanovitev posredovalnice za prodajo živine je izvoljen tudi slo-venski poslanec Povše, ki je tudi izbran za podpredsednika poljedelskega sveta.

Zbor je odobril sledeči predlog poslanca Povše-ta:

„Kmetijskemu ministru pri-poroča poljedelski svet, zbran na utanovnem zboru, najnuj-neje in najtopleje, da posveti vso svojo pozornost in skrb, da v ministerskem svetu izpo-sluje potrebna denarna sred-stva v pomoč onim živinorej-cem, ki bodo tudi letos morali trpeti na občutnem pomanj-kanju krme, ker je prva košnja v mnogih deželah na jugu jako pičila in trpijo tudi severne dežele, ki so lansko leto mo-gle izvažati seno v južne de-žele: Kranjsko, Spodnje in Srednje Štajersko, Primorsko in Dalmacijo, letos hudo vsled silno pičle košnje, ki daje ko-maj tretjino pridelka. Kmetij-ski minister naj utemeljuje to svojo zahtevo osobito s tem, da je živinoreja najtrdnjša opora za kmetijstvo sploh, oso-bito pa v planinskih deželah“.

Minister dr. Braf je obljubil to izvršiti.

Na koncu je sprožil dvorni svet-nik dr. Ertl zelo važen predlog:

Izvoli naj se odsek, ki naj sodeluje z ministerstvom gle-de dobavanja živil in krme za c. in kr. armado in ki najna-pravi ugovor na vojno mini-sterstvo, ki hoče namesto žita kupovati le moko, češ, da je obrtni svet zahteval, da naj se mlinška obrt podpre s tem, da se le moka kupuje, da bodo mlinci imeli kaj dela. Če se to pripusti, naj se pa zahteva, da se le domače žito sme mleti in ne ogrsko.

Vsa razprava ustanovnega zbora novega poljedelskega sveta je pokazala, da hoče Avstrija delovati za povzdigo kmetijskega stanu. Na delo torej, ker kmetije nestrno čakajo!

Goriška „Slovenska kršč. - socialna zveza“.

V četrtek dne 1. julija se je vršil drugi redni občni zbor „Slovenske krščanske-socialne zveze“ za Goriško. Na občni zbor je poslalo svoje zastopnike 28 društev. Predsednik dr. Breclj po-zdravi navzoče ter v lepem govoru slika dosedanje delo „Zveze“ in njene bodoče naloge. „Zveza“ ima — hvala Bogu in preč. kuratoriju „Monta“ — svoje pro-store, ki pa za vse, kar rabimo, ne bodo

zadostovali. Potrebovali bi prostorov, t. j. predvorane v „Centralu“. Zahvaljuje se načelniku „Centralne posojilnice“ za darovanih 200 kron, kar je bil edini iz-datnejši dar. Spominja se pokojnega Lav. Abrama, bivšega odbornika „Zveze“. Nato govori o delu na deželi ter o po-drobnem delu v mestu. Predsednikovo poročilo se z odobravanjem vzame na znanje. Iz poročila tajnika Kremžarja posnemljemo: „Zvezina“ korespondenca znaša 791 pisem. V mestu je „Zveza“ priredila 18 predavanj pozimi. Na de-želi po društvih so „Zvezini“ odposlanci predavali 105-krat. Skupno število „Zve-zinih“ predavanj znaša torej v teku enega leta 123. Bili so med drugimi 3 mladeniški shodi in en poučni tečaj v Bovcu. — Društvo je letos 52, 18 več kot lani. V poglobitev društvenega delo-vanja se je uvedla revizija ali pregle-dovanje društev po zastopnikih „Zveze“. Namen tega pregledovanja je bil: 1. Po-skrbeti, da se notranje delo v društvih vrši v redu. 2. Podati delavcem po društvih navodil in prijateljskih nasvetov. 3. Zbrati zanesljivo statistiko o društe-venem gibanju. Statistika govori tako-le: Naša društva imajo skupaj — odštevši eno, ki ni bilo revidirano — 4937 čla-nov. K temu prištejemo še 110 članov „Zveze“ v Gorici, pa dobimo, da ima naša skupna izobraževalna organizacija na Goriškem 5047 članov. V „Zvezinih“ društvih je bilo 2341 mož, 1360 mlade-ničev, 880 deklet in 356 žen. Devetnajst društev ima same moške člane. Društva so s svojimi lastnimi močmi priredila 195 predavanj. Če k temu prištejemo še 123 „Zvezinih“ predavanj, dobimo, da je naša organizacija priredila v teku enega leta 318 predavanj. Povprečna udeležba na teh predavanjih je bila 95. Torej v teku enega leta je naša organiza-cija zbrala na shodih in predavanjih nad 30.000 ljudi. Skioptičkih predavanj je bilo v mestu in na deželi skupaj 21. Naša društva imajo 6230 knjig; 17 dru-štev nima knjižnice. Telovadnih odsekov je 7, protialkoholna sta 2, deklški 4, strelski 3, pevskih moških zborov imajo društva 17 z 245 pevci, ženskih 2 z 59 pevkami, mešanih 25 s 509 pevskimi močmi, 43 društev ima lastne prostore, pet društev nima še lokalov, 4 pa so navezana na krčmo. Društva so vsega skupaj priredila 63 veselic. To poročilo, kakor tudi blagajniško in knjižničarjevo poročilo se odobri. Nato se je izvolil nov odbor, ki se je v svoji seji dne 2. julija sestavil tako-le: Predsednik dr. Breclj; podpredsednik dr. Kobal, stolni vikar; tajnik Kremžar; blagajnik J. Ko-pač; knjižničar Kurinčič; odborniki: prof. dr. Ujčič, S. Premrou, dr. Derma-stia, J. Medvešek, gdčne.: Ela Abra-mova, Eliza Makuc, Irma Pirjevčeva. Na-

Podoreharji.

Povest iz naših gor. Spisal Jos. Košanov.

(Dalje.)

VI.

Sami niso vedeli ljudje kedaj, in že je bukovje po gozdih orumenelo in zaklicalo v pritajenem trepetu: jesen je v deželi...

Pri Sitarjevih je niso vsprejeli ve-selo in tudi pri Podoreharju je bilo več-er za večerom dvoje oči solznih... Nič čudnega! Povsod je tako in vedno je tako: ko pride ločitev, se vzbudi v srcu žalost in z njo veliko brepenenje in nemirne slutnje, ki tavajo in prhu-tajo v megleni bodočnosti kakor neto-pirji ob prvem mraku.

Sitarjev Janez se je odpravljal k vojakom.

Hladen oktober večer je slonel nad Kredom in pri Sitarjevih so sedeli za ognjem. Sitar je kadil važnega obraza svojo pipo, mati pa je kuhala večerjo, katere je Janez nestrno čakal.

„Bo še najboljše Janez, če greš jutri zjutraj. Ob šestih se lahko pelješ z breginjsko pošto do Kobarida, od tam že dobiš kako priložnost, da pojdeš na-prej. Zvečer boš potem že v Trstu“.

„Le tako napravi Janez“, je pri-trdila Sitarica jokajoče možu in pogle-dala sina.

„Meni je vseeno, kedaj grem.“

Možko je izgovoril Janez te be-sede, a vendar je bilo nekaj v njih, ki je pričalo, da mu je na dnu srca ven-darje težko in bi rad ostal doma.

Mati je skuhala in povečerjali so.

„Če hočeš iti ob šestih, je dobro, da se še nocoj posloviš od zlahte. Jutri ne boš imel časa“.

„Ravno sem mislil na to“, je od-govoril sin očetu, vstal in stopil pred hišo. Nič ni vedel, kam bi prvo. Toliko stricev in tet in sam Bog vedi še kaj vse! Če bi šel od prvih do zadnjih, bi mu ne bilo dovolj cele noči, da bi se poslovil. In tako je sklenil pogledati samo k onim, s katerimi se je bolj ra-zumel. Niso mu bili vsi enako dragi, ker znano je, da tudi med zlahto ne

cvetejo vedno rožice odkritega prijatelj-stva. Nasprotno, najredkejše so!

Ko je opravil pri zlahti in je prišel na sredo vasi je zavriskal in pogledal proti Podoreharju. V hiši je zapazil še luč, a drugače je bilo mirno.

„Še od nje se moram posloviti“, je mislil in jo krenil tja. Kako se je začudil in vzveselil ob enem, ko se je zganilo nekaj tam v vrtu in se potem prikazala ob ograji med rožami lepa Marična postava.

„Po slovo sem prišel“, je rekel. „In pušljec, Marica, mora tudi biti“.

Naslonil se je na ograjo in ji po-gledal v obraz. Težko mu je delo, a vendar se je čutil srečnega, ko je za-pazil solze v njenih očeh. Saj so mu povedale več, stokrat več, kakor be-sede, ki gredo tako okorno iz ust, če hoče govoriti človek o ljubezni.

„Na. Pa piši kaj!“

Dala mu je šopek, rdeč nagelj z rožmarinom in roženkravtom, se poslo-vila presrečno in odhitela v hišo, da ne bi oče česa zaslutil in prišel ven ter ju dobil.

(Dalje prihodnjič.)

mestni so: dr. Srebrnič, župnik Kokošar, Luka Dugar in gđ. Marica Podgornik. Pregledovalci računov: R. Vuga, župan Černic in Fr. Švara, kaplan.

Nato je občni zbor soglasno sklenil osnovati potovalno knjižnico; sprejet je bil nadalje od odbora predlagani načrt za znak, ki ga je narisala odbornica gospodična Makuc. Znak ima podobno ščita, na belo-modro-rdečem polju se sveti zlat križ, pod njim pa zlata lovorova vejica, simbol zmage naših načel. Storili so se še drugi važni sklepi glede izkaznic in odsekov, ki jih pa ne omenjam podrobneje. Ta občni zbor je pokazal živo zanimanje za izobraževalno delo in velik napredek od lani.

Politični pregled.

Parlamentarni položaj.

Danes nima poslanska zbornica seje. Vlada in opozicijske stranke nadaljujejo pogajanja v svrhu, da bi se doseglo nekako premirje tako, da bi bilo mogoče še v tem zasedanju rešiti nekaj važnejših vladnih predlogov, med temi v prvi vrsti trgovinsko pogodbo z Rumunijo ter trgovinski pooblastilni zakon. Včerajšnja pogajanja so stala brez uspeha, vendar pa ni še izginilo upanje, da bi se danes ne prišlo do kakega sporazumljenja. Slovanska opozicija zahteva baje, naj se odstrani iz ministerstva pravosodni minister Hohenburger in finančni minister Bilinski ter naj se na njiju mesto imenuje dva slovanska ministra. Obenem naj se do jesenskega zasedanja državnozborna večina tako prevstroji, da bodo imeli tudi Slovani v nji mesta.

Državni zbor.

Včeraj je poslanska zbornica končala razpravo v Meteljkovem nujnem predlogu glede čeških minoritetnih šol. Govoril je tudi poslanec Korošec in sicer o zatiranju Slovencev na Štajerskem, Koroškem in Primorskem. Zahteval je med drugim, naj se v Gorici ustanove srednje šole s slovenskim in italijanskim učnim jezikom. Slovensko moško učiteljsko naj se premesti takoj v Gorico. Ustanovi naj se v Gorici slovenska trgovska in obrtna šola. Vlada naj prevzame v svojo oskrbo slovenske privatne šole v Gorici. Prihodnja seja v petek.

Cesar o obstrukciji v državnem zboru.

Kakor poročajo nekateri listi, se je izrazil cesar v Solnogradu napram poslancu Steinwenderju, da je sramota to, kar se godi sedaj v državnem zboru. Proti poslancu Stölzlu je pa izjavil, da bi bilo najpametnejše, ko bi državni zbor začel zopet redno delovati.

Z ozirom na to cesarjevi izjavi izjavlja dr. Šusteršič: Preveč sem konstitucionalen, da bi se spuščal v kritiko nad kako privatno izjavo vladarjevo. Ravno radi tega pa, ker sem strogo dinastičnega prepričanja, globoko obžalujem, da se je gotovo vsled nezadostne informacije vladarja privleklo vladarjevo osebo v strankarski boj. Opomnim samo eno: Taktika, katero smo mi zavzeli, je vsaj tako opravičena, kakor je bila ona, katero so izbrale vladne stranke 4. julija, s katero so hotele preprečiti uspešni sklep državne zbornice proti oderuški mažarski bosenski agrarni banki.

„Slovenski klub“ in Italijani.

V torek je obiskal dr. Šusteršič voditelja laškega kluba dr. Concija in mu izjavil, da v zadevi laške pravne fakultete v Trstu „Slovenski klub“ nima povoda napraviti novega klubovega sklepa.

Ogrska ministerska kriza

je torej s tem rešena, da je cesar zopet potrdil staro Weckerlejevo ministerstvo.

Italijansko vsoučilišče.

Zdaj so skoro vsi prepričani, da Italijani nikdar ne dobe italijanske pravne fakultete v Trstu brez sporazumljenja s Slovenci. Do tega prepričanja je prišel celo tržaški „Piccollo“. Pogajanja med Italijani in Slovenci se na Dunaju še vedno nadaljujejo. Ni pa upanja, da bi dovedla do kakega uspeha. Vsak uspeh je odvisen od italijanske liberalne stranke v Trstu, ki tvori v mestnem svetu dve tretjinsko večino. Slovenci zahtevajo namreč kot kompenzacijo ustanovitve slovenskih ljudskih šol ter srednjih šol v Trstu. Italijanska liberalna stranka pa noče o tem ničesar slišati, čeravno so, najbrže navidezno, tirolski in furlanski konservativni italijanski poslanci za to in bi se socialdemokratski ital. poslanci v tem pogledu prav nič ne upirali.

Drobne politične vesti.

Bivšega turškega sultana Abdul Hamida baje postavijo pred sodišče. — Papežu v Rimu se je poklonilo posebno turško odposlanstvo, ki mu je naznanilo zasedenje prestola po Mehmedu V. — Na Dunaju je umrl državni poslanec Gregorij. — Škandalozni veleizdajniški proces v Zagrebu je dobil sedaj drugo smer. Trdi se, da je sodni dvor prišel do prepričanja, da ni najti na celem dosedanem preiskovanju nič veleizdajniške propagande na obtožencih. — Prvi spopad med Grki in Turki je bil dne 3. t. m. Eden Turek je ubit, dva pa ranjena. — Listi pišejo, da so se na črnogorski meji spoprijeli avstrijski in črnogorski vojaki: eden avstrijski vojak je baje mrtev. — Srbi hočejo Bosno in Hercegovino revolucionirati. Tako so sklenili srbski revolucionarji. — V Dalmaciji se baje osnuje nova krščansko-socialna stranka kateri bo stal na čelu škof Nakič. — Na turško-grški meji se zbira vojaštvo obeh držav, Turčija je poklicala del rezervistov pod orožje. Kako se konča ta zagonetka ni še znano. Grška je uže utihotapila mnogo orodja preko meje, da ga razdeli med grško prebivalstvo Makedonije. — V pruskem parlamentu poka. Vlada je dobila pri glasovanju predloga o dedščinah nezaupnico. Nemškega kancelarja Bülowa naslednik bode baje grof Wedel. — Dne 5. t. m. je minulo 150 let, odkar je Napoleon odvedel v pregnanstvo rimskega papeža Pija VII. — Preganjanje škofov na Francoskem se nadaljuje. Celo liberalni listi obsojajo to barbarsko početje brezverske francoske vlade.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

P. n. gg. Neimenovana 20 K, Marija Živec 1 K, Anton Jakončič, vodja, 10 K, I. Peternel, dekan v Kobaridu, letnino 10 K, Marija Vidmar v Bovcu 4 K 21 v, ki so jih prinesle cvetke sv. Urha, Frančišek Čebren, Mihej 1 K, Nekdo v Gorici 18 vin., Miha Kozman, trgovec v Gorici 3 K, Anton Koren, Gralhovo 1 K, Anton Medvešek 10 v, Alojzij Korte, dimnikar 40 v, Blažič Aleksander, organist, Dol. Cerovo 80 v, Vuga Ivan, vikar 2 K, N. N. v Gorici 2 K, dr. Hilarij Zorn, profesor 4 K, Hranilnica in posojilnica v Pevmi pri sklepu občnega zbora 15 K, Leban Ivan, Dol. Vrtojba 40 v.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vlado Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Za „Alojzijevisko“:

Hranilnica in posojilnica v Pevmi pri sklepu občnega zbora 15 K.

Za „Slov. kršč. soc. zvezo“:

Č. g. Josip Strancar, župnik v Rihemberku 10 K, Ign. Leban, župnik 1 K. Iskrena hvala!

Domače in razne vesti.

V proslavo slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda bo v nedeljo dne 11. t. m. v cerkvi sv. Ignacija ob 8. uri sv. maša, inej katero bosta pela pevsko zbora moškega in ženskega Katol. delavskega društva. Slovenci in Slovenke, udeležite se v obilnem številu! Molimo ob tej priliki za milijone slovanskih bratov, ki žive v razkolu in prosimo Boga, naj jih pripelje v Božjo svetlobo in kraljestvo, da bo kmalu en hlev in en pastir!

Goriški deželni zbor razpuščen. Vlada je razpustila goriški deželni zbor.

Naši poslanci na delu za ljudstvo. Državna poslanca dr. Gregorčič in Fon sta vložila v sobotni seji državne zbora nujni predlog za podelitev državne podpore kmetovalcem, ki trpijo vsled suše in toče.

„Soča“ — **glasilo falotov ka-li?** Ni je številke „Soče“, v kateri ne bi mrgolelo vse polno falotov, zdaj rihemberških, zdaj goriških, zdaj kraških, zdaj toliminskih itd. itd. Zato je popolnoma opravičeno, ako se trdi, da je „Soča“ prav za prav glasilo falotov.

A. Gabršček je šel v nedeljo ustanovljat politično društvo v Kobarid. Kakor pravi sam v „Soči“, ni imel posebne sreče, kajti prišlo ga je poslušat jedva 100 mož. Ako pa zraven pomislimo, da Drejc nosi naočnike ter da vidi vse podvojeno, potem najbrže se za polovico skrči imenovano število. Sicer pravi v „Soči“, da je bilo lepo vreme krivo, da ni bilo večje udeležbe, sicer da bi bila udeležba trikrat večja! Za počt! Ta pa zna! Lepo vreme je bilo krivo, da niso prišli zborovalci iz oddaljenih krajev poslušat Drejcove pridige! Navadno je ravno narobe! Če dežuje, je udeležba slaba, če je lepo vreme, je udeležba velika! To se godi povsod! Sicer Drejc piše kakor mu kaže. Če bi bil dež, bi pisal, da je bilo vzrok slabo vreme, da ni bila udeležba velika! Mi pa pravimo: Ako bi bil dež, bi Drejc ne imel komu pridgati! Še celo Kobaridci, njegovi rojaki, ga niso prišli poslušat! Ga uže poznajo! — Drejc je govoril po svoje, kakor je uže navajen in je govoril le tistim, ki so enaki njemu, ki jim je lastni žep — bog —, blagor ljudstva pa deveta briga! Saj nam pričajo imena onih, katere si je zbral Drejc v odbor. Fran Miklavč, Ivan Gruntar, Anton Juretič, Ivan Miklavč, Aleksander Urbančič, Ferdinand Volarič, Anton Uršič, Janko Pignatari, Ivan Kodeli, Ivan Kurinčič, Andrej Kranjc, Simon Hrast, Andrej Tratnik, Andrej Koren, Fran Gomišček, Andrej Kranjc, Anton Cenčič, Josip Gašparut in Anton Lazar. Ljudstvo, oglej si te ljudi in vprašaj se: kaj so naredili dobrega za te! Odgovoriti si moraš: Nič! Naredili pa so za se mnogo z žulji našega ljudstva! Kakor so dosedaj delali, tako in še bolj bodo delali v prihodnje za svoj žep po vzgledu njih šefa Drejca! Vaški trgovci, krčmarji in taki le ne bodo rešili našega ljudstva. — Sicer pa če je Drejc s shodom zadovoljen, smo tudi mi. Škodil nam ni nič, pokazalo pa se je, da celo njegovi rojaki ga niso hoteli priti poslušat! Jako značilno! Naše ljudstvo pa se na jezo Drejcovo in kobaridskih krčmarjev oklepa naših mož, ki so se uže pokazali kot take, ki imajo srce za našega kmeta!

Protialkoholni shod, ki se je vršil minulo nedeljo v Ljubljani v veliki dvorani hotela „Union“ je vspel izborno. Shod je otvoril dr. Krek, ki je pozdravil mnogobrojne udeležence iz cele Slovenije. Razni referati so bili jako zanimivi ter slikali posledice preveč užitega

alkohola. Strokovnjaki, zdravniki in drugi ljubitelji zdravega ter čilega človeškega razvoja so priporočali abstinenco. Posebno za pijance je abstinenca edino zdravilo, ki jih more rešiti telesnega in duševnega propada. Do tega zaključka so prišli najslovitejši zdravniki celega sveta. Na shodu so priporočali širjenje protialkoholnih tiskovin, časnikov, knjig, brošur, okrožnic itd. Priporočali so tudi protialkoholna predavanja itd. — Tega shoda se je udeležilo več državnih poslancev z deželnim glavarjem Šukljatom na čelu, mnogo duhovnikov, učiteljev, posvetne inteligence itd. — Zvečer je bila v isti dvorani brezalkoholna veselica. Posebno je zanimala razstava brezalkoholnih pijač. Shod in veselica je končala v najlepšem redu. Naj bi obrodilo seme, ki je bilo vsejano na tem shodu sad in odvrnilo slovensko ljudstvo od neizmerne uživanja alkoholnih pijač zlasti od pitja nesrečnega žganja.

Soča je hudo narasla vsled obilo padlega dežja. Uže par let ni bila tako velika. Danes se poroča o velikih Sočinih poplavih od Solkana dalje. Vojakom pijonirjem, ki so imeli nasproti št. Andrežu ob Soči čolne in mnogo drugega lesovja, je Soča marsikaj odnesla. Vojaki so delali danes ponoči celo noč ter spravljali ladje in lesovje na varno. — Sovodenjem je Soča odnesla mnogo sena.

Otvoritev turske železnice se je izvršila v pond. Pri otvoritvi je prisostvoval tudi naš cesar, ki je v odgovoru na slavnostni pozdrav rekel, da je nova železnica velike važnosti za Trst. Govoril je tudi železniški minister Wrba, ki je tudi povdarjal veliko važnost nova železnice. Te slavnosti se je udeležilo mnogo visokih dostojanstvenikov, državnih poslancev in na tisoče ljudstva.

Semensko črno ajdo, takozvano medenico ima na prodaj „Goriško kmetijsko društvo“ Korenjski trg št. 2 in sicer kg po 26 vin.

Aretrali so v Trstu 32-letnega Antona Čuka iz Dutovelj in to vsled ukaza reškega tribunala, češ, da je v Delnicah na Hrvaškem ukradel 10.000 K.

Listnica uprave: G. Andrej Skubin, Drežnica 51: Plačali ste 6. oktobra 1908 3 krone za imenovano leto. Hvala!

Mesne novice.

m Veselica šolskodomke mladine, ki se je vršila minulo soboto in se je ponovilo v nedeljo v dvorani „Central“, je vspela lepo. Vse točke programa so bile izvajane krasno, kar je bilo dokaz burno ploskanje mnogobrojnega občinstva, katerega je bilo zlasti pri nedeljski ponovitvi vse polno. Velika dvorana „Central“ je bilo nabito polna slovenskega meščanstva, kar kaže, da se goriški Slovenci zanimajo za razvoj zavodov „Šolskega Doma“ in da pripoznavajo veliko važnost istega za razvoj goriškega slovenstva. V nedeljo je posetil veselico tudi naš prevzvišeni knez nadškof dr. Frančišek Borgia Sedej ter mnogo odlične gospode. — Vedno bolj prodira prepričanje vzlic vsem nasprotstvom, da steber, ognjišče in odgojevališče goriškega slovenstva je naš „Šolski Dom“.

m Razstava ročnih del učnih zavodov „Šolskega Doma“ je letos prekosala vse dosedanje. Krasna umetna dela smo videli razstavljeni.

m Stanovanje se odda v najem v ulici Ponte Isonzo št. 32. Poleg hiše je krasen gozdič in vrt. Več se poizve pri našem upravnistvu.

Bivšega ravnatelja „Banca popolare“ v Gorici Izidorja Colle išče okrožno sodišče zaradi zločina goljufije. Izdalo je tiralnico.

Iz goriške okolice.

Važen shod v Dornbergu.

V nedeljo, dne 4. t. m., povabil je g. Berce, župan dornberški, župane in druge občinske zastopnike v posvetovanje glede priskrbljenja dobre pitne vode za občine v vipavski dolini. Povabil je tudi dež. poslanca in odbornika prof. I. Berbuč-a, da poroča, kaj se je zgodilo v tem oziru in kako bi se dala tozadevna namera udeležiti.

K posvetovanju so došli skoro vsi povabljeni župani ali njihovi pooblaščenici in drugi starešine, ki se zanimajo za to velevažno zadevo. Prostorna soba v hranilnični hiši, ki je bila za zborovanje odločena, je bila polna udeležencev.

Prof. Berbuč je v daljšem govoru jasno in razločno povedal, kaj se je do sedaj v tem oziru zgodilo. Naglašal je važnost položaja za občine vipavske doline ter resnost tega velevažnega podjetja.

Vsi navzoči so soglasno in z navdušenostjo sprejeli predlog, da se izbere odsek županov, ki morajo to namero po možnosti izvesti ter skrbeti za to, da se ta ideja uresniči.

V odsek so bili izbrani župani iz Dornberga, Sv. Križa, Rihemberka, Šempetra in Prvačine in prof. Berbuč.

Obširno poročilo o tem za vipavsko dolino velevažnem shodu prinesemo kasneje.

g Nov poštni urad se ustanovi po prizadevanju poslanca Fona v Opatjem-selu.

g Št. Ferjan. Dne 18. t. m. napravi naš telovadni odsek lepo veselico. Natančni spored objavimo v prihodnji številki. Za danes naznanjamo le toliko, da bodo telovadili domači „Orli“, potem iz Podgore, Gorice, Mirna in Štandreža. Nastopijo 3 pevski zbori. Svirala bo vojaška godba. Vprizori se šaljiva pošta itd. — Vabimo uljudno vsa bratska društva v prijazni naš kraj. „Orli“.

g Kat. slov. izobr. dr. v Biljah priredi v nedeljo 11. t. m. ob 4. pop. v dvorani pri „Solerju“ javno predavanje. Predaval bo g. dr. Karel Capuder o „kmetskih puntih na Goriškem“.

g Iz Grgarja. 29. junija vršila se je veselica „Kat. slov. izobraževalnega društva“. Ogromna množica zbranega ljudstva priča, da je naše dobro ljudstvo dovolj za napredek in omiko.

Uže jutraj v cerkvi pri sv. maši, med katero se je blagoslovilo krasno društveno zastavo, je v jedrnatih besedah naš vrli č. g. župnik Kolavčič navdušel zbrano množico, naj se drži gesla: Vse za vero, dom, cesarja! Impozantno je stopal mladi mož se zastavo in dobri g. župnik je vidno ginjen s tresočo roko blagoslovil ta vidni znak naše organizacije. Sklenjeni roki, mu pričata naše bratstvo — sv. Izidor pa nas opominja, naj delamo z Bogom. —

Po popoldanski službi božji se je podala ogromna množica ljudstva z društveno zastavo na čelu na okinčani veselični prostor. Zbralo se je tu toliko naroda, da je bilo veliko dvorišče natlačeno polno. Videli smo ljudi iz Oze-ljana, Ajševic, Kronberga, Solkana, Deskel in z naše Banjske planote, Ravnice ter Trnovega. Spored se je izvršil v popolno zadovoljnost občinstva. Vsi brez izjeme so častno rešili svoje vloge. Občudovali smo vrlo izvežbane kronberške tamburaše in pevski zbor.

Solkanski slavčki in ljubke slavulje so nam izvabile glasno pritrdjevanje in burni aplavz. Isto tako nam je ugajal pevski zbor iz Ajševic in Deskel.

O našem domačem društvenem zboru ne govorimo, saj ga poznamo — kakor vedno je tudi takrat rešil svojo nalogo izborna. Govorniki, ki so ta dan nastopili so nas v vznešenih besedah navduševali za krepko narodno delo.

G. dr. Drmastija je z njemu lastno zgovornostjo opisal pomen zastave. Ugajal nam je pa posebno krepki nastop obeh mladih kmetskih fantov — predsednika domačega društva in vrlega organista iz Kronberga.

Ljubka deva v narodni noši gospč. Cilka Valantičeva nas je uprav iznenadila se svojo deklamacijo „Rabeljsko jezero“. — Diviti se je moramo in ponosni smemo biti, da se kmetska deklica povspe do tolike izurjenosti. Naprej — naprej v dobrobit našega milega naroda — pod zastavo bratske sloge „Vse za vero, doma, cesarja!“

g V Orehovljah je umrl v torek g. Jušt. Ferfolja, posestnik, zapustivši udovo in sedem maloletnih otrok. Pred 10 dnevi se je močno ranil na sklepah na nogi ter je nastopilo zastrupljenje krvi. Pokojnik je bil mož krščanskega prepričanja N. p. v m.!

g Lokve, 5. jul. — Usahnila je prva cvetka iz naše Marijine družbe — umrla je 1. julija Alojzija Bremer, in v soboto je bila, spremljana od Mar. družbe in mnogo dragih, položena v hladni grob. Krasen pogreb, petje ob grobu, nagovor župnikov in venci sočlanic so pričali, da je bila Alojza vsem draga deklica... Sedemnajst let je doživela, in Bog ni hotel, da bi še dalje ostala in se vojskovala v dolini solz: po kratki, a mučni bolezni poklical jo je po Mariji k sebi v boljše življenje... Počivaj v miru, draga Alojzija! — Umrla je včeraj obče znana in od vseh spoštovana krčmarica Katarina Winkler v 74. letu starosti. Naj ji sveti večna luč!

g Malopriden sin. Pripeljali so v goriške zapore 26-letnega Franceta Klinca iz Vipolže. Tožen je, da je hotel umoriti svojega očeta z revolverjem.

g Grgar. — Štejemo si v prijetno dolžnost, da izrekamo najiskrenejšo zahvalo g. govornikoma vlč. g. župniku Iv. Ev. Kolavčiču, g. dr. Jož. Dermastiju, bratskim društvom iz Deskel, Lijaka, Kronberga in iz Solkana za njih blagohotno sodelovanje o priliki naše veselice na dan Sv. Petra in Pavla.

O d b o r

„Kat. slov. izobraževalnega društva.“

g Renče. Za župana je bil izvoljen Rajmund Žniderčič. — Plesali bodo pri nas kmalu. Druga leta so plačali prireditelji plesa par sto kron takse, letos pa so znali nekaterniki tako ukreniti, da so občinsko blagajno prikrajšali za par sto kron. Sicer smo mi načeloma proti plesu, a kdor hoče plesati, naj plača in sicer slano plača, tako, da bo imel kdo korist od njih neumnosti.

Iz ajdovskega okraja.

a Ajdovski štrajk traja dalje. Stavkujoči upajo na zmago.

a Vabilo na VII. redni občni zbor „Hranilnice in posojilnice v Štjaku, registrovane zadruge z neomejeno zavezo“, ki se bo vršil v nedeljo dne 18. julija 1909 ob 2. uri popoldne v župnišču. Dnevni red: 1. Poročilo o upravnem letu 1908. 2. Potrjenje računskega sklepa za l. 1908. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Iz kanalskega okraja.

kl Lokovec. — Pozval sem dopisnika, ki mi je očital v „Primorcu“ nerednosti pri dostavljanju pisem, naj se podpiše pod trditve, katere je napisal v imenovanem listu. Mesto tega, je napisal nov napad na mojo osebo. Ako sem res zagrešil, kar mi očita, naj me ovadi na pristojnem mestu, kar bi pa že davno storil, ako bi bilo to res. Iz vsega napada ne gleda nič drugega kot škodoželjnost in pa jeza, ker ne lezejo

več „petči“ in „flike“ v nek žep. Dokler se ne podpiše s polnim imenom pod dopise in dokler ne z neovrgljivimi dokazi dokaže svojih trditev, mu ne bom odgovarjal. — Pameten se umakne zlobnežu. Ivan Šuligoj, nabiralničar.

kl Avče. Naše „Kat. slov. izobraževalno društvo“ je imelo v nedeljo 27. junija predavanje „O cerkvi in šoli“. Predaval je preč. gosp. dr. J. Srebrnič, za kar se mu odbor najtopleje zahvaljuje. Po predavanju se je vršila revizija društva.

Iz tolminskega okraja.

t Pogovor v vozu. — Peljal sem se iz Tolmna k Sv. Luciji. V vozu je sedel poleg mene elegantno oblečen, lepo rejen gospod. „Kam se peljete?“ me vpraša. „Na Koroško delat“, sem mu odgovoril, „in sicer k agrarnemu inšpektorju planin v Celovcu, kjer bomo delali ceste“. „Odkod pa ste doma?“ „Od Drežnice“. „Tam ste sami klerikalci, delat pa greste k agrarcem! Pri vas velja vse, kar nunc reče, pod njegovo suknjo se vedno stiskate. Kaj so pa klerikalci za vas naredili, da jih tako zagovarjate?“ Odgovoril sem mu: „Mi uže vedo, kdo nam hoče dobro! Kdo nam je ustanovil posojilnico? Kdo nam je ustanovil izobraževalno društvo, Marijino društvo? Tudi v Drežnici imamo prav lepo zrcalo, kdo je naš prijatelj, ali liberalni učitelj, ali duhovnik! Kaj so nam liberalci napravili dobrega. Nič! Nekaj mladine so pokvarili in skušali razdirati to, kar so naši možje dobrega napravili“. To je liberalca tako razjezilo, da je razkačen rekel: „Glavo si pustim odrezat, ako klerikalci dobe kakega poslanca pri prihodnjih deželnozborskih volitvah!“ Smejal sem se mu ter mu rekel, da ako stoji trdno pri teh besedah, bo hodil gotovo brez glave po svetu.

t Podbrdo, 6. julija. — (Na potovanju.) — Dogodljaj na c. kr. državni železnici po noči 5. oziroma 6. t. m. v Podrožici na Koroškem. — Vlak pridrdra, vse leži po klopih, dremlje in „drnjoha“. — Vlak se ostavi, vse mirno, — naenkrat šum in upitje, vse se zbudi. Sprevodniki, uslužbenci tečejo skupaj. V sredini je čedno oblečen popotnik, nad katerim rdečekapar upije, kakor, da bi bil postajo po koncu postavil. — „Lasse Sie aretiren“ — je pretil. Drugi odgovori: „Vos? Sie werden mich aretiren lassen?“ Precej časa so se prepirali. Za kaj se je šlo, ne vem. — A vmes je rdečekapar vedno upil: „Sind Si ein Deutscher, sind Si ein Deutscher!“ — Toraj, kakor je vse kazalo, hotel se je predvsem prepričati, ali je bil dotični „ein Deutscher“ ali „Windischer“ in potem bi se bil dotični poduradnik ravnal. — To je menda vendar že preveč na c. kr. državni železnici „im Jahre 1909“ na dan otvoritve turske proge! Kaj se je zgodilo, ne vem. — Dotičnika so „furali“ v poslopje, nam pa je rdečekapar ves razjarjen upil: Abfahrt, Abfahrt, Abfahrt!

t Predavanje bo na Idriji pri Bači prih. nedeljo o svobodni misli.

t Nesreča pri delu. 55-letni opekar Štefan Zorzut s Slapa ob Idriji je gasil apno. Nesreča je hotela da mu je štrknilo apno na obraz in v oči. Revez bo najbrže izgubil jedno oko. Zdravi se v goriški bolnišnici.

Iz cerkljanskega okraja.

c Cerkno. — Podpisani si usoja naznaniti preč. duhovščini doma in na deželi ter vsem čisl. odjemalcem, da sem premestil svojo krojačnico v hišo g. Vekoslava Ravnikarja, vulgo „pri Kofolu“. Priporočam se še nadalje za mnogoštevilni obisk. Postrežba točna

in poštena po najnovejših krojih. Priporočam se tudi kot zastopnik edine slovenske ter domače „Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani“. Svoji k svojim!

Mohor Sedej, kraj. mojster.

c Novaki. — V nedeljo smo imeli cerkveno slavnost. Letos je bila ta slavnost toliko slovesnejša, ker so se te slavnosti udeležili tudi cerkljanski telovadci, krepki mladeniči, naš up naša bodočnost! Živeli! Na zdar! Hvala Vam!

c Orehek. Minulo nedeljo smo imeli tukaj shod, katerega smo se udeležili v velikem številu. Na shodu so govorili Luka Koder, Franc Tavčar in dekan cerkljanski. Govorniki so govorili o potrebi in koristi kmečkih zvez, o društvu za zavarovanje goveje živine, o starostnem zavarovanju. Posebno lep je bil govor Luke Kodra o vseslovenski organizaciji mladeničev, ki je potrebna in ki se mora ustanoviti prej ali slej. Shod je bil poučen in zborovalci so pazljivo sledili vsakemu predmetu. Na shodu je bilo tudi nekaj Bukovcev. Hvala govornikom za lepe govore in nauke!

c Otalež. V četrtek, dne 8. t. m. smo tukaj pokopali večletnega podžupana in občinskega zastopnika Franceta Kacin, posestnika iz Pluženj št. 29. Mož je bil sicer mehkega, a plemenitega značaja, neomahljivo trdnega verskega prepričanja in kot zvest pristaš S. L. S. ves čas vnet ud k. s. izobr. društva v Otaležu. Kot občinski zastopnik se je vedno trudil, koristiti svojji občini, in ravno po njegovem prizadevanju so dobili Pluženjci toliko potrebni vodovod, za katerega se je ravno on veliko žrtvoval. A ravno pri tem delu je dobil, kakor je sam pravil, kal neozdravljive bolezni, ki ga je položila starega ne še 48 let v prezgodnji grob. Kako ga je ljudstvo spoštovalo in cenilo, je pokazal njegov res lep pogreb, katerega se je vdeležilo tudi zastopništvo cerkljanskega županstva z g. županom in dež. poslancem A. Kosmačem na čelu. Bodi mu zemljica lahka, preostalim pa naše sožalje!

Iz kobariškega okraja.

kd Libušnje. — V nedeljo 4. t. m. je veselo plapolajoča slovenska trobojnica, ki je visela s hiše, kjer ima svoj uradni prostor nova kmečka posojilnica, naznanjevala, da je posojilnica pričela poslovati. Pri prvem uradnem dnevu je bil navzoč tudi gosp. Premrou, vodja „Goriške zveze“, ki nas je o vsem potrebnem poučil. Denarnega prometa smo imeli koj prvi dan nad 2000 K. Posojilnica bo uradovala vsako nedeljo po blagoslovu. Hranilne vloge obrestuje po 4 in pol od sto, posojila na poroštvo daja po 5 in pol od sto, na vknjižbo po 5 od sto brez vsakega drugega prispevka. Domačini, vpišite se v našo kmečko posojilnico! Kolikor več nas bo, toliko večja bo naša moč!

Iz komenskega okraja.

km Gorjansko. — O ti blažena kraška liberalna doslednost! Pred nedavnim časom se je nekdo iz Gorjanskega bridko pritožil v „Primorcu“, da vlada brez povoda prezira naše župane, ki so pravi zastopniki ljudstva, in deli trte po svojih organih, t. j. potom okrajnih glavarstev. A glejte ga vraga! Sedaj pa gre naš dični Lojze in na Dunaju v državnem zboru z interpelacijo napade gospoda ministra, naj si ne upa več deliti sena po zastopnikih ljudstva, ki sedijo v deželnem odboru, ampak naj „visoka vlada“ izvršuje to delo po — c. kr. okrajnih glavarstvih. Kedor ne pozna kraških razmer, se bo čudil tej nedoslednosti. Stvar pa je popolnoma naravna. Pretečeni mesec maj in junij je

„visoka vlada“, ki je sama zaslišavala prizadete stranke v trtni aferi, zvedela, da so se pri delitvi vladnih trti godile takšne gorostasne nerednosti, kakoršne so možne samo na „tužnem“ Krasu. In da bi to „visoko vlado“ nekoliko pogladil in pomiril, jo je naš Lojze pokadil z velikansko kadičnico zgornje interpelacije, v kateri je jasno povedal, da on ne zaupa prav nič ljudskim zastopnikom, ampak edinole — c. kr. visoki vladi. Do tukaj, in dalje ne sega logika našega Lojzeta. Kraševac, kedaj boš odprl svoje oči?!

Iz sežanskega okraja.

s Brzovlak povozil dečka. — Dne 3. t. m. ob 7³/₄ zvečer se je pripetila v Sežani huda nesreča. Ekspresni vlak, ki vozi iz Trsta na Dunaj je povozil 8 letnega dečka. Dečku je odrezalo noge in ga vsega zmečkalo. Deček je bil hipoma mrtev. Komisija je konstatirala le smrt. Ako bi bile zapore z mrežo obdane, bi se ne pripetila ta nesreča. A južna železnica varči pri malenkostih — in nesreče se množijo.

Dve opravljeni sobi se oddaste v najem. Oglasiti se je v gostilni na tekalšču Josipa Verdi št. 32.

Loterijske številke

3. julija.

Trst	13	81	21	4	40
Linc	76	52	15	50	31

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“.

Podpisani priporočam veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno delavnico.

Izvršujem točno in pošteno po najnovejših vzorcih. Pričakujem obilnega naročila in bilježim

z odličnim spoštovanjem

IVAN ŠULIGOJ,
krojaški mojster
ulica sv. Antona 12, GORICA.

Slovenska manufakturna trgovina

Franc Ravnikar

GORICA — Raštelj 16 — GORICA

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo raznovrstnega oblačilnega blaga po najzmernejših cenah.

Postrežba točna in solidna!

Najboljše Vinske stiskalnice

so naše stiskalnice „Ercle“, najnovejšega in izvrstnega sestava so „Ercle“, strojem za dvostroki n trajni pritisk; jamčimo, da se sok popolnoma iztisne, bolj ko pri vseh drugih stiskalnicah.

Hidravlične brizgalnice „Syphonla“ so najboljše. Delujejo same.

Posode za grozdje: sadje, plugi za vino- grade, sušilnice za sadje; ročne stiskalnice za seno; mlatilnice za vrsteno, mlatilnice za pšenice stitnice za žito, rezalni stroji za krmo in ročnimalni za žito, razne velikosti se še razni drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in brodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejše, iz dorne, priznane in odlikovane

Ph. Mayfarth-ove in dr. Nagrajeni v vseh državah z več ko 600 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami. Ilustrovani ceniki in muogobrojai pohvale v dokaz.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani

Stanje

„Zastavljavnice in ž njo združene hranilnice“

dne 30. junija 1909.

		D A T I		I M E T I	
		Kron	v	Kron	v
1	Denarnični račun	6,440.480	84	6,385.538	95
2	Račun ustanovne glavnice in inventarja	151.336	25	329.320	71
3	„ zastavil, obresti, pristojbin in preostankov	516.793	22	211.315	51
4	„ vrednostnih listin	2,672.597	14	63.986	48
5	„ hranilnih vlog	3,300.921	72	26,063.328	87
6	„ posojil na posestva, posojil na vrednostne listine, tekoči račun, v varstvo sprejetih polog	22,441.286	83	2,385.669	31
7	„ zemljišč in najemščine	145.542	80	6.043	74
8	„ predplačil	262.328	32	274.817	17
9	„ različnih zalogov	557.647	53	812.604	68
10	„ upravni stroškov	43.909	77	219	—
Skupno		36,532.844	42	36,532.844	42

Denarni promet v času od 1. januarja do 30. junija 1909 znaša 12,826.019 K 79 v.